

דף יח:

עין משפט ג.

ח"מ סימן ערב פעיף ב

ב. היה כהן והבהמה רובצת בין הקברים אינו מטמה לה ט.

עין משפט ד.

ח"מ סימן רסג פעיף א.ג

א. מצא שק או חבילה אם היה חכם או זקן מכובד שאין דרכו להרים דבר זה בידו אינו חייב ליטפל בהם', והמודד הוא שאילו היו הדברים שלו אם היה מחזירן לעצמו כ' חייב להחזיר של חברו, ואם לא היה מוחל על כבודו אפי' היו שלו כך בשל חברו אינו חייב להחזיר.

ג. ד. ההולך בדרך הטוב והישר ועושה לפנים משורת הדין הרי הוא מחזיר אבידה בכל מקום ל' אע"פ שאינה לפי כבודו.

* ויש חולקין ואוסרין מ' להחזיר הואיל ואינו לפי כבודו אלא אם רצונו לעשות לפנים משורת הדין ישלם לבעל האבידה מכיסו.

עין משפט ה.

ח"מ סימן רסד פעיף א

א. מי שאבדה לו אבידה ופגע באבידתו ובאבידת חברו, אם יכול

ט. ממשנה בב"מ ל"ב ע"א, ונלמד ממכילתא במשפטים פרשה כ' מדכתיב וחדלת מעזוב לו, ודרשו חז"ל פעמים שאתה מתעלם. סמ"ע ס"ק ה'.

י. ממשנה בב"מ כ"ט ע"ב. והאומד דעת הוא מרבא שם ל' ע"ב.

כ. פירוש אם היו מונחין במקום שיש לחוש שיגנבו או יאבדו ולא היה מתבייש מחמת הנזק והיה מטפל בה להכניסה. סמ"ע ס"ק ב'.

ל. מר' ישמעאל בר' יוסי דעבד מלפנים משורת הדין שם ב"מ ל' ע"ב. ורמב"ם שם בהלכה י"ז.

מ. טור בשם הרא"ש בב"מ פ"ב סי' כ"א, וס"ל דאסור לזקן לזלזל בכבוד תורתו כיון שלא חייבתו תורה. סמ"ע ס"ק ה'.

להחזיר את שניהם חייב להחזיר גם של חבריו ^א ואם לאו יחזיר את שלו שאבידתו קודמת לשל חברו ואפי' לשל אביו או רבו ודרשו מהפסוק ^ב "אפס כי לא יהיה בך אביון" ואע"פ כן יש לו לאדם להכנס לפנים משורת הדין ולא לדקדק ^ג ולומר שלי קודם אם לא בהפסד ניכר. ואם תמיד מדקדק הרי פורק ממנו עול גמילות חסדים וסוף שיצטרך לבריות ^ד.

^א. ממשנה ב"מ ל"ג ע"א ורמב"ם שם פי"ב הלכה א'. וכתב ה"ה שלא אמרו אבידתו קודמת בשיכול להשיב שניהן.

^ב. כאילו אמר הפסוק הזהר מהעניות, ולא דוקא לענין שאבידתו קודמת אלא כל הפסד ממון או ביטול מלאכה שלו מחמת השבה זו, שלו קודם. סמ"ע ס"ק א'.

^ג. שבכל דבר של הצלת ממון חברו יכול אדם למצוא לו צד היתר ולומר אני קודם אלך ואטרח על שלי פן אפסיד חובי או אתבטל ע"י השבה זו מעסק פלוני שיהיה לי מזה ריוח ממון משום כך אמר שחשבון זה לא יעשה אם לא בהפסד ברור ומוכח. סמ"ע ס"ק ב'.

^ד. וכתב הסמ"ע בס"ק ג' שעל זה נאמר במשלי י'-כ"ד "מגורת רשע תבואנו" על הפורק ממנו עול מצוות מכיון שירא לנפשו שמא יבוא בעסקו במצוה לידי הפסד ממון, אז יבוא לידי הפסד, וע"ז שייך לומר דיקדוק עניות, היינו שהמדקדק בכל אלה יבוא לידי עניות.